

Miljøregler og jordfordeling går hånd i hånd

v. Frank Bondgaard, Seniorkonsulent Miljø og land på SEGES

SEGES

Jordfordeling med forskellige afsæt

Erhvervsarrondering:

2 – 3 landmænd aftaler jordbytte ved enkeltaftaler/forpagtningsaftaler

Flere landmænd aftaler jordbytte ved enkeltaftaler

Flere landmænd aftaler jordbytte ved anvendelse af jordfordeling

Flere landmænd og andre interessenter, typisk kommunen, aftaler jordbytte

Projektjordfordelinger – miljø og natur

Infrastruktur, vådområder, kulstofrige lavbundsjorde og lavbundsjorde mm.

Multifunktionel jordfordeling:

Flere formål på samme tid

Vådområdeprojekt ved Favrskov 2017.

Udfordring: Dyrkning ændres over tid. Nedbrydning af tørv

Meget i omdrift

1954

Græs

2016

400 hektar og 100 lodsejere. God stuktur fra 1800 tallet da alle havde kvæg

SEGES

God struktur i dag ?

Meget generelt synker kulstofrige lavbundsJORde 1 cm om året 1 cm/år er ca. = 20-25 ton CO₂

Danmark

Søborg Sø i Nordsjælland

Sverige

Dyrkning af tørvemose
i Sverige

154 cm på ca. 100 år.

Foto: Kerstin Berglund
Sveriges Landbrugs
Universitet

Finland

50 cm over de sidste 20 år.

Foto: Lars Elsgaard, Aarhus
Universitet

England

Great Fen
i Nordengland

I Holland har de se sænkninger på 6-8 meter. Opdyrkningen af lavbundsJORde i 1600 tallet

Lov aldrig mere end du kan holde

Tilskudssatser til arealer i vådområder – 20 årig fastholdelse.

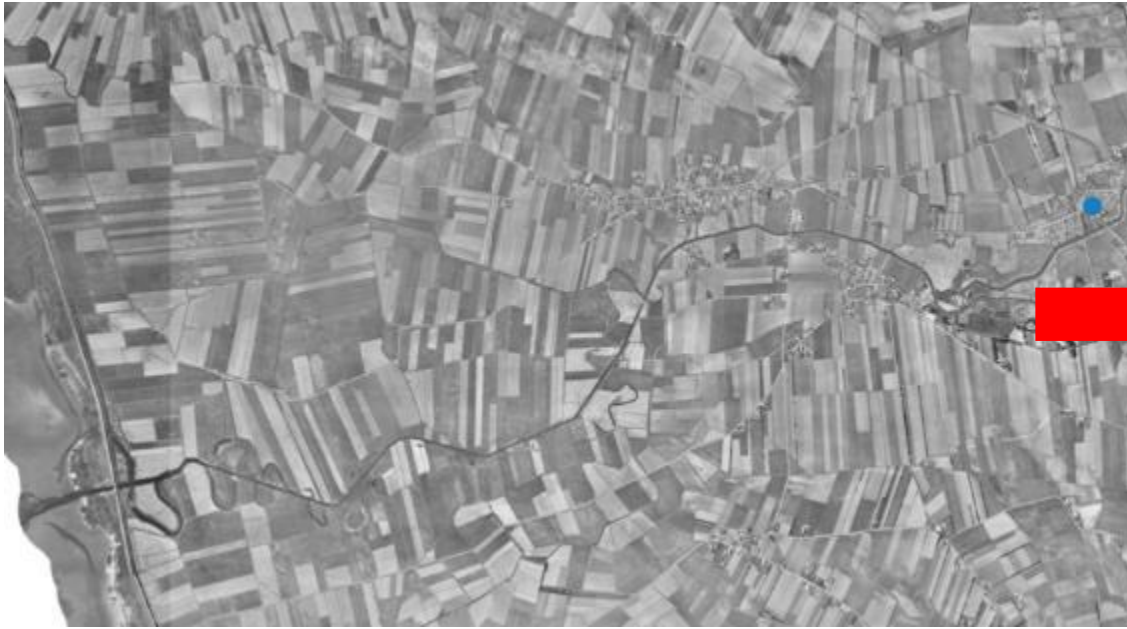
Fastholdelse er reelt en kompensation for fald i jordpris ved vådlægning

Arealernes status	Omdriftsarealer & specialafgrøder	Omdriftsarealer	Tidligere arealer med permanent græs	Tidligere natur-arealer
Fastholdelsestilskud i 20 år	3.500	3.500	1.800	300
Tilskud * 20 år	70.000	70.000	36.000	6.000
Grundbetaling	1.900	1.900	1.900	0
Total pr. år pr. hektar	5.400	5.400	3.700	300
Afgræsningsprojekter ?	?	?	?	?
Støtteloft	6.700 900 Euro	4.470 600 Euro	3.350 450 Euro	3.350

Prioritering af økonomiske midler til afgræsning og slæt:

1. Arealer i de særligt udpegede Natura 2000-områder (min. 50 pct. indenfor).
2. Arealer uden for Natura 2000 med en HNV-score på 5 og derover.
3. Arealer i Natura 2000 udenfor de særligt udpegede områder, hvor min. 90 pct. er gent.af tilsagn.
- 4. Arealer som er med i vådområdeprojekt.**

Marsken – udfordring mange marker og Natura 2000

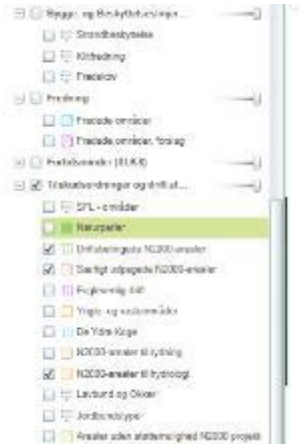

1954

2016

Særligt udpeget **Natura 2000** areal & Ramsar

SEGES

Landbrugspakken

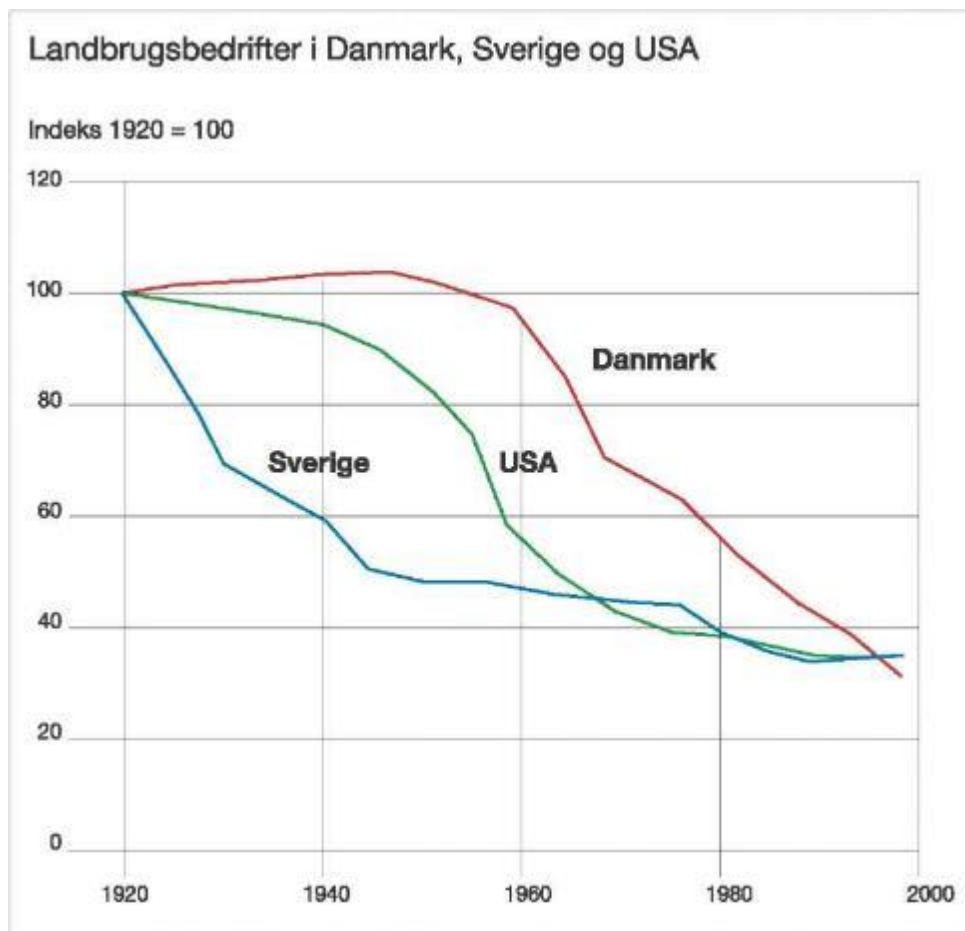
Inden udgangen af vandområdeplanernes anden planperiode i 2021 skal der gennemføres kollektive kvælstofindsatser for i alt ca. 2.500 ton N.

Vådområder alene skal fjerne 1.250 ton.

Derfor er det meget vigtigt, at der bliver etableret så mange miljøindsatser som muligt i Danmark i de kommende år.

Af mulige virkemidler kan nævnes minivådområder, skovrejsning, vådområder og lavbundsprojekter.

Færre landmænd ?

Kilde: Den Store Danske

Effektivisering af det danske samfund

Spare ressourcer

Miljø og natur

.....

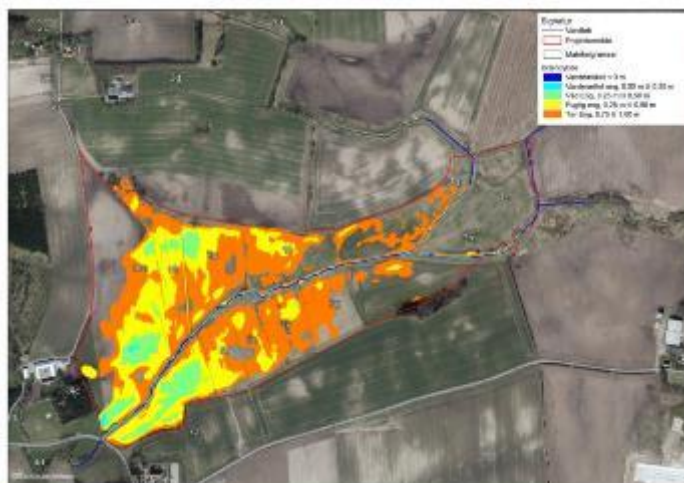
Teknisk- & ejendomsmæssig forundersøgelse i vådområdeprojekter

1. Indsamle viden om og beskrive lodsejerforholdene – hvad vil lodsejerne ?

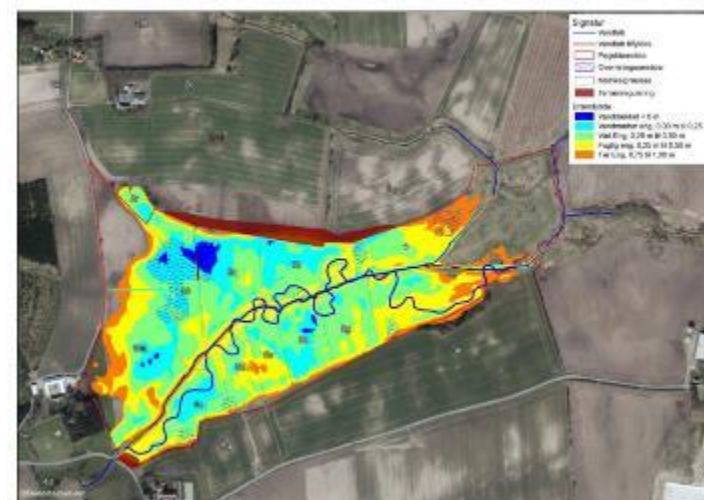
Alt er baseret på frivillighed.

2. Hydrologisk undersøgelse. Hvor kommer vandet til at stå i projektet ?

1 & 2 skal danne et beslutningsgrundlag for gennemførelse af projektet.

Eksisterende afvandingsforhold

Projekterede afvandingsforhold

Muligheder i projekter med vådområder & kulstofrige lavbundslande

Fastholdelse i 20 år.

Grundbetaling kan modtages samtidig.
Aktivitetskravet for grundbetaling og den almindelige rydningspligt skal overholdes på arealer, hvor det er muligt.

Forkøbsret ved salg af projektjord

Jorden skal i offentligt udbud ifølge EU-regler.
Der er derfor ikke 100 procent sikkerhed for at jorden kommer på egne hænder igen

Jordfordeling.

Køb & salg af projektjord og andre arealer

Erstatningsjord kan være opkøbte landbrugs-Ejendomme i lokalområdet

Ekspropriation

Foretages undtagelsesvis på meget små arealer.

Vurderingsforretning udføres af et takseringsudvalg – en meget demokratisk proces i vådområdeprojekter

Lodsejerrepræsentanter

**Landbrugstyrelsen
"Tønderkontoret"**

Planteavlskonsulenter

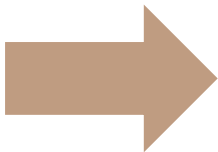
Efter vurderingsforretning laves et vurderingskort

Jordprisen aftales efter at vurderingsforretningen er foretaget.

Den højeste jordpris i projektområdet sættes til forholdstal 100

Jordfordeling

Jordfordeling, jordbytte eller ej

Gennem mange år har strukturd udviklingen i dansk landbrug kørt denud ad, med stadig større produktions- og virksomhedslandbrug til følge. Landbrugene er vokset via opkøb af jord, der ikke nødvendigvis var "højbyrd". Ofte lå det opkøbte jord et stykke fra det ejede areal med én eller flere andre jordejere i mellem.

Strukturd udviklingen kombineret med en ikke særlig udbredt brug af at bytte jord eller gennemføre en egentlig jordfordeling, har betydet at mange landmænd har deres marker meget spredt og dermed en dårlig arrondering.

En dårlig arrondering betyder højere omkostninger til at dyrke markerne og at der skal bruges mere tid til at holde opsyn med afgrøderne. Hos en del landbrugsejendomme begynder den dårlige arrondering at have en væsentlig negativ økonomisk betydning for ejendommens udviklingsmuligheder. Derfor er det interessant, at "genopdag" muligheden i at gennemføre en jordfordeling, hvor målet er at jordejerne opnår en bedre arrondering eller "bort" bytte jord med "halvsn".

Dette notat samler relevant viden i en overordnet form som et beslutningsgrundlag vedr. deltagelse i en jordfordeling eller et jordbytte for en jordejer.

Hvorfor kan en jordfordeling eller jordbytte være interessant

En arrondering ved enkeltstøtler eller ved enkeltstøtler ved brug af reglerne for jordfordeling eller jordebryt (typisk en kommune) aftaler jordbytte ved brug af forbindelse med etablering af vådområder, natur eller nye områder er der andre motiver for at gennemføre en jordfordeling, desuden dækker den offentlige myndighed ofte hele omkostningerne til jordfordelingen.

En energikrævende proces. Samtidig kan jordfordelingen som en strukturerende proces. Omkostningerne ved en jordfordeling kan være høje, hvis fx en myndighed ønsker at gennemføre en jordfordeling af en vej eller et særligt naturområde, til en jordfordeling, som kan være en fordel for jordebrytterne.

Faktaark

JORDFORDELING I VÅDOMRÅDEPROJEKTER

FORDELE, ULEMPER OG MULIGHEDER

Jordfordeling til gavn for naturen og mennesker. Jordfordeling kan være en god måde at opnå en bedre arrondering på. Det kan være en fordel for naturen og mennesker. Jordfordeling kan være en god måde at opnå en bedre arrondering på. Det kan være en fordel for naturen og mennesker.

Der er en række fordele ved jordfordeling i vådområdeprojekter. Disse fordele kan være:

- Reduktion af omkostningerne til at etablere vådområder.
- Reduktion af omkostningerne til at etablere naturarealer.
- Reduktion af omkostningerne til at etablere rekreative arealer.

Der er også en række ulemper ved jordfordeling i vådområdeprojekter. Disse ulemper kan være:

- Høj omkostning til at etablere vådområder.
- Høj omkostning til at etablere naturarealer.
- Høj omkostning til at etablere rekreative arealer.

Der er også en række muligheder ved jordfordeling i vådområdeprojekter. Disse muligheder kan være:

- Mulighed for at etablere vådområder.
- Mulighed for at etablere naturarealer.
- Mulighed for at etablere rekreative arealer.

